

[Birgitte Husmark]

»... at fremme de sociale, humanitære og politiske idealer, som har været og fortsat bør være grundlaget for denne del af dansk udenrigspolitik.«

I øvrigt håber SF med denne forespørgselsdebat at medvirke til en åben diskussion om den danske ulandsbistand, som den udmønter sig i valget af programsamarbejdslande.

Vi hilser med tilfredshed, at udenrigsministeren ønsker at se tiden lidt an med hensyn til udviklingen i en række lande, før der træffes et endeligt valg, og vi håber, at det kan medføre, at andre lande end de af udenrigsministeren foreslåede drages ind i debatten, ikke mindst hvis de efter en nærmere analyse faktisk viser sig at leve bedre op til de danske principper for bistand end mange af de nu foreslåede lande.

Endelig vil vi bede udenrigsministeren oplyse, om der fra regeringens side er planer om at ændre den aftalte stigningstakt i ulandsbistanden eller anvendelsen af bistanden i forhold til de nu benyttede aktivitetsområder.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nu har vi så hørt SF's begrundelse, og jeg må ærligt sige, at jeg forstår ikke, hvad vi skal med denne forespørgsel i dag. Jeg forstår det slet ikke efter at have hørt begrundelsen. Det er, som om vi slet ikke har haft det samråd, vi havde forleden dag i Udenrigsudvalget, hvor vi blev enige om, at de lande, der i første omgang var valgt ud til at kigge nærmere på, næppe var den helt rigtige gruppe; vi skulle finde nogle flere, og vi skulle i øvrigt give os god tid.

Men SF har altså ønsket at fastholde sin forespørgsel og med en begrundelse, som om vi overhovedet ikke har haft den i øvrigt udmærkede diskussion forleden dag, så jeg skal da på god normal vis besvare de spørgsmål, der stilles.

Jeg vil gerne starte med at minde om, at jeg ofte og med stor glæde har kunnet henvise til den brede politiske enighed, der til stadighed har været om hovedlinierne i dansk bistandspolitik. Det er en enighed, som er blevet yderligere befæstet, efter at vi i 1988 indledte den proces, som vi jo er midt i, og som på mange punkter kan karakteriseres som en nyorientering af dansk bistand. Det er en nyorientering, som omfatter både den bilaterale bistand, hvor vi nu skal koncentrere os om et mere indgående

samarbejde med et færre antal lande, og den multilaterale, hvor der er indledt en mere målrettet dansk politik i forhold til de internationale bistandsorganisationer.

For så vidt angår koncentrationen af den bilaterale bistand om færre lande – altså det fremtidige valg af danske programsamarbejdslande, som jo er et af de tre temaer i SF's forespørgsel – kan det måske være nyttigt kort at præcisere, hvor vi står i dag.

Der blev opstillet et klart mål for to år siden: Vi skal reducere antallet af programsamarbejdslande fra over 60 til mellem 20 og 25 over en 5-årig periode, og ændringen skal ske på grundlag af de syv kriterier, som Udenrigsudvalget formulerede. De vedrører, skal jeg minde om, landets udviklingsstade, omfanget af udnyttelsen af bistanden, mulighederne for en dialog om en økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling, fremme af respekten for menneskerettighederne, kvindeaspekterne, Danidas erfaringer med det pågældende land og endelig mulighederne for dansk erhvervslivs deltagelse i samarbejdet.

På baggrund af disse kriterier udvalgte vi så i slutningen af 1989 de første 12 programsamarbejdslande. Det blev som bekendt Bangladesh, Bhutan, Egypten, Ghana, Indien, Kenya, Mozambique, Nepal, Tanzania, Thailand, Uganda og Zimbabwe. Under Folketingets forespørgselsdebat den 15. marts i år, hvor vi havde en meget grundig diskussion om dette valg, var der bred politisk tilslutning hertil.

Jeg vil gerne understrege, at med udvælgelsen af foreløbig disse 12 programsamarbejdslande er fattigdomsorienteringen fastholdt som hovedhjørnestenen i dansk bistandspolitik. Hvis vi ser på den gennemsnitlige årsindkomst pr. indbygger i de 12 lande, ser vi, at den ligger på 515 dollars, og det ligger langt under den grænse, vi generelt arbejder med for den bilaterale bistand. Det er en grænse, der nu er helt oppe på det tredobbelte, nemlig 1.560 dollars.

Målet er som nævnt, at vi skal komme ned på 20-25 lande over en 5-års-periode, og jeg må sige, at jeg efterhånden er nået frem til den opfattelse, at vi snarere bør ende omkring de 20 end omkring de 25, men ifølge sagens natur er det noget, der først vil blive afklaret i den videre proces.

Det er vigtigt at fremhæve, at der i udpegningen af et land som programsamarbejdsland lig-